

FSC Kilmės patvirtinimo sertifikavimas

Tekstas: Tadas Kastanauskas
Recenzentas: Inga Külmoja, NEPCon
Redaktorė: Sigita Petrokaitė
Nuotraukos: Darius Stončius (viršelyje), Arnoldas Jonaitis (15 psl.), NEPCon (15 psl.)
Dizainerė: Gaila Kisielinė

FSC Trademark © 1996 Forest Stewardship Council A.C.

FSC-SECR-0097

Šis leidinys – WWF (Pasaulio gamtos fondo) ir IKEA bendradarbiavimo miško projektų srityje dalis

Leidinyi platinamas nemokamai

Atspausdinta ant makulatūrinio popieriaus Cyclus Offset

ISBN 9986-767-21-0

© Lietuvos gamtos fondas
© Leidykla „Daigai“

Turinys

Įvadas	4
Trumpai apie FSC	5
Sertifikavimas pagal FSC	5
FSC istorija ir struktūra	5
FSC veiklos kryptys	5
FSC miškų tvarkymo principai	5
FSC sertifikavimas	6
Sertifikavimo tipai	7
Miško tvarkymo sertifikavimas	7
Kilmės patvirtinimo sertifikavimas	7
FSC Kilmės patvirtinimo sertifikavimo politika	8
Medienos naudojimas gamyboje	8
Medienos gaminių pirkimas ir pardavimas	8
Ko neužtikrina sertifikatas?	8
Siekiant Kilmės patvirtinimo sertifikato – žingsnis po žingsnio	9
Kilmės patvirtinimo sertifikatų tipai	10
Išskirtinis Kilmės patvirtinimo sertifikavimas	10
Standartinis Kilmės patvirtinimo sertifikavimas	11
FSC Kilmės patvirtinimo sertifikavimo standartas	11
Kilmės patvirtinimo sertifikavimo kontrolės struktūra	13
Išskirtinė kontrolė	13
Absoliuti kontrolė	13
Mišri kontrolė	13
Žaliavos tiekimas	13
Žaliavos sandėliavimas	13
Žaliavos ženklavimas	13
Kontrolės sistema	13
Gamyba	14
Žaliavos ir gaminių ženklavimas	14
Gamybos kontrolė	14
Žaliavos ir gaminių atskyrimas	14
Fizinis atskyrimas	14
Atskyrimas laike	14
Gaminių inventorizacija ir transportavimas	14
Gaminių ženklavimas	15
Gaminių atskyrimas	15
Gaminių kontrolė	15
Kiti Kilmės patvirtinimo sertifikavimo aspektai	15
Kvalifikacijos kėlimas ir mokymai	15
Dokumentai	16
FSC ženklo naudojimas	16
FSC politika dėl neteisėtos medienos	16
Kasmetinis auditas	16
Kiek kainuoja Kilmės patvirtinimo sertifikavimas?	17
Tiesioginės išlaidos	17
Netiesioginės išlaidos	17
Mažų įmonių sertifikavimas	17
FSC Kilmės patvirtinimo standarto pakeitimai	17
Pagrindiniai standarto pakeitimai	18
Naujo standarto įgyvendinimo terminai	18
Papildoma informacija internete	18

FSC Kilmės patvirtinimo (Chain-of-Custody) sertifikavimo teikiami privalumai

- Silpnų gamybos proceso grandžių identifikavimas. Sertifikavimas įpareigoja įmones kiekviename gamybos etape įdiegti sertifikuotas ir nesertifikuotas žaliavas bei gaminių atskyrimo kontrolės sistemą. Kontroliuojant žaliavas ir gaminių srautus, sudaroma galimybė nustatyti silpnas, neefektyvias gamybos grandis.
- Galimybė konkuruoti naujose rinkose bei sustiprinti savo pozicijas esamose. Du trečdaliai apklaustų Lietuvos įmonių nurodė, kad joms teko susidurti su sertifikuotų produktų paklausa užsienio rinkose. Ypač vertinami šie Lietuvoje pagaminti FSC sertifikuoti gaminiai: baldų bei tvorų ruošiniai, stalių dirbiniai (durys, masyvo plokštės), drožlių ir plaušo plokštės, fanera.
- Gaminių pabrangimas. Sertifikuota produkcija gali būti parduota brangiau.
- Naujų medienos rūšių panaudojimas ir produktų gamyba. Naujo gaminio išleidimas į rinką visuomet rizikingas. Pirkėjai geriau perka naują gaminį, jei šis yra sertifikuotas.
- Ilgalaikių verslo sutarčių sudarymas. Miškų sertifikavimo reikalavimai yra ilgalaikiai, todėl sertifikatą turinčios įmonės siekia sudaryti ilgalaikes sutartis su tiekėjais ir gaminių pirkėjais. Tai sudaro sąlygas planuoti ilgalaikes investicijas.
- Geresnis įvaizdis. Sertifikatas gerina įmonės įvaizdį, nes, naudodama sertifikuotą medieną, įmonė remia tinkamą miškų naudojimą.

Įvadas

Šio leidinio tikslas - supažindinti su Kilmės patvirtinimo (Chain-of-Custody) sertifikavimu pagal Miškų valdymo tarybos – FSC (Forest Stewardship Council) programą. Leidinys skiriamas įmonėms, asociacijoms bei visiems norintiems daugiau sužinoti apie gamybos kontrolės sistemas ir Kilmės patvirtinimo sertifikavimo procesą.

Sertifikavimo esmė – suteikti pirkėjui garantiją, kad FSC sertifikuotas gaminys, kurį jis perka, yra pagamintas iš medienos, kilusios iš tinkamai tvarkomo miško. Toks miškas turi būti tvarkomas pagal FSC principus ir kriterijus. Jį sertifikuoti privalo nepriklausomi ekspertai.

Trumpai apie FSC

Sertifikavimas pagal FSC

Sertifikavimas pagal FSC – tai savanoriškas kontrolės užtikrinimo mechanizmas, kai nepriklausomi sertifikuotojai pagal FSC standartus įvertina miško tvarkymą (Miško tvarkymo sertifikavimo atveju) ir žaliavų bei gaminių srautus medienos pramonės įmonėse (Kilmės patvirtinimo sertifikavimo atveju). Standartai rengiami remiantis FSC Principais ir kriterijais. Sertifikavimas leidžia pirkėjui iš rinkoje esančių medienos gaminių rinktis tuos, kurie buvo pagaminti laikantis tiksliai apibrėžtų standartų. Pastarieji garantuoja, kad mediena buvo įsigyta iš tinkamai tvarkomo miško, kuriame derinama aplinkos apsauga, socialinė gerovė bei ilgalaikė ekonominė nauda.

FSC istorija ir struktūra

FSC - tai tarptautinė, nepelno siekianti, nepriklausoma, nevyriausybinė organizacija. Jos būstinė įsikūrusi Meksikoje, Oaxaca mieste. Šiandien FSC yra viena iš populiariausių miško sertifikavimo programų. FSC yra įgaliojusi sertifikavimo organizacijas atlikti sertifikavimą visame pasaulyje. Po tris metus trukusių suinteresuotų grupių ginčų ir diskusijų bei apibrėžus bendrus standartus ir atsakingo miškų valdymo sąvoką, 1993 metais buvo įkurta FSC. Diskusijose dalyvavo asociacijos, aplinkosaugos ir socialinės organizacijos, mokslininkai, miškininkai, verslininkai, rangovai, vietinės bendruomenės bei sertifikavimo organizacijos iš 34 pasaulio šalių.

Šiandien FSC turi daugiau nei 460 narių 60-yje pasaulio šalių. Nariai skirstomi į tris grupes: socialinę, aplinkosauginę ir ekonominę. Tai padeda išlaikyti jėgų pusiausvyrą tarp įvairių suinteresuotų grupių.

FSC veiklos kryptys

FSC veikla apima tris sritis:

- principų ir kriterijų kūrimas bei jų prietaikymas visiems miškų tipams;
- visapusiškos pagalbos teikimas rengiant nacionalinius ir regioninius miškų tvarkymo sertifikavimo standartus;
- nepriklausomų specializuotų sertifikavimo organizacijų ir programų akreditacija. Sertifikavimo organizacijos įgaliojamos suteikti FSC patvirtintus sertifikatus bei leisti naudoti FSC prekės ženklą. Siekdama užtikrinti nepriklausomumą, skaidrumą, nuoseklumą bei vienodą vertinimą, FSC taip pat rengia:
- Atsakingą miškų tvarkymą apibūdinančius sertifikavimo principus ir kriterijus. Jais remiantis kuriami ir įgyvendinami specifiniai regioniniai miško valdymo standartai.
- Vietinių standartų pripažinimo gaires. Tai taisyklės, kuriomis remiantis FSC gali patvirtinti nacionalinių, regioninių ar vietinių darbo grupių parengtus miškų tvarkymo standartus. Pagrindinis šių dokumentų tikslas - garantuoti vietinių standartų nuoseklumą bei įvairių suinteresuotų grupių dalyvavimą juos rengiant.
- Sertifikavimo organizacijų akreditacijos gaires. Šie dokumentai aprašo organizacijoms keliamus minimalius reikalavimus, reikalingus FSC sertifikato akreditacijai gauti.
- FSC ženklo naudojimo taisyklės. Jos apibrėžia FSC logotipo ir prekės ženklo naudojimo sąlygas.

FSC miškų tvarkymo principai

1. ĮSTATYMŲ IR FSC PRINCIPŲ BEI KRITERIJŲ LAIKYMASIS

Miškų tvarkymas turi atitikti visus šalies įstatymus, ratifikuotas tarptautines konvencijas bei visus FSC Principus ir kriterijus.

2. NUOSAVYBĖS IR NAUDOJIMO TEISĖ BEI ATSAKOMYBĖ

Turi būti aiškiai apibrėžta, dokumentais patvirtinta ir juridiskai įteisinta ilgalaikė žemės ir miško išteklių nuosavybės bei naudojimo teisė.

3. VIETOS ŽMONIŲ TEISĖS

Turi būti pripažinta ir gerbiama vietos žmonių teisė turėti, naudoti ir valdyti savo žemę bei išteklius.

4. SANTYKIS SU BENDRUOMENĖMIS IR DARBUOTOJŲ TEISĖS

Miškų tvarkymas turi palaikyti ar gerinti miške dirbančių ir vietos bendruomenių ilgalaikę socialinę ir ekonominę gerovę.

5. NAUDA IŠ MIŠKO

Miškų tvarkymas turi skatinti efektyvų daugiatikslį miškų naudojimą, kad užtikrintų ilgalaikę ekonominę naudą ir aplinkosauginę bei socialines funkcijas.

6. POVEIKIS APLINKAI

Miškų tvarkymas turi išsaugoti biologinę įvairovę ir su ja susijusias vertybes, vandens išteklius, dirvožemį, unikalias ir lengvai pažeidžiamas ekosistemas bei kraštovaizdį, miškų ekologines funkcijas bei jų vientisumą.

7. MIŠKO TVARKYMO PLANAS

Miško tvarkymo planas turi būti paruoštas atsižvelgiant į darbų apimtį ir intensyvumą, taip pat turi būti įgyvendinamas ir nuolat atnaujinamas. Planas aiškiai apibrėžia ilgalaikius miško tvarkymo tikslus ir priemones jiems pasiekti.

8. STEBĖSENA (MONITORINGAS) IR ĮVERTINIMAS

Atsižvelgiant į vykdomų darbų apimtį ir intensyvumą, stebėsenos metu turi būti įvertinti: miško būklė, produkcijos kiekis, medienos srautai į įmones, miško tvarkymas bei jo poveikis aplinkai ir visuomenei.

9. YPATINGOS VERTĖS MIŠKŲ (HIGH CONSERVATION VALUE FOREST) IŠSAUGOJIMAS

Ypatingos vertės miškuose ūkinė veikla turi palaikyti ar pagerinti jiems būdingas savybes. Sprendimai dėl ypatingos vertės miškų visuomet turi būti priimami remiantis atsargumo principu.

10. GREITOS APYVARTOS ŽELDINIAI

Greitos apyvartos želdiniai turi būti planuojami ir tvarkomi pagal 1 - 9 principus ir kriterijus bei remiantis 10 principo kriterijais. Greitos apyvartos želdiniai gali teikti socialinę ir ekonominę naudą bei padėti tenkinti medienos produktų poreikį. Tačiau tuo pačiu jie turi sumažinti natūralių miškų naudojimą bei skatinti jų atkūrimą ir apsaugą.

Kiekvieną principą detalizuoja keletas kriterijų. Visą FSC Principų ir kriterijų dokumentą rasite oficialiame FSC interneto tinklalapyje www.fsc.org

FSC sertifikavimas

FSC sertifikavimą lemia šie pagrindiniai dalyviai (1 pav.):

1. **Gamintojas**
2. **Pirkėjas**
3. **Sertifikavimo organizacija**
4. **Standartai**
5. **Akredituotojas**

Visų pirma **gamintojas** nori suteikti pirkėjui informaciją apie žaliavą, iš kurios yra pagamintas gaminys. Savo ruožtu **pirkėjas** norėtų, kad kas nors patvirtintų, jog gamintojo pateikta informacija yra teisinga. Norėdamas suteikti pirkėjui šią galimybę, gamintojas samdo nepriklausomą konsultantą, kad šis įvertintų jo, t.y. Sertifikato siekiančios įmonės, veiklą.

Šiame leidinyje Sertifikato siekianti įmonė (SSĮ) yra už gaminius, kuriems reikalingas sertifikatas, atsakingas juridinis asmuo.

Taigi **sertifikavimo organizacija** įvertina **SSĮ**. Kad vertinimas būtų nuoseklus ir patikimas, ji vadovaujasi pasaulyje pripažintais **standartais**. Sertifikavimo organizacijos atliekamą darbą nuolatos stebi ir vertina **akredituotojas**. Jis užtikrina, kad **SSĮ** įvertinimas būtų atliktas nepriklausomai, nuosekliai ir aiškiai.

1 pav. FSC sertifikavimo proceso dalyviai ir jų tarpusavio ryšiai.

Sertifikavimo tipai

FSC akredituotos sertifikavimo organizacijos atlieka dviejų tipų sertifikavimą:

- **Miškų tvarkymo sertifikavimas (Forest Management (FM) Certification)**, kuomet pagal FSC principus ir kriterijus įvertinamas miško tvarkymas ir naudojimas;
- **Kilmės patvirtinimo sertifikavimas (Chain-of-Custody (CoC) Certification)**, kai sertifikuojamos medieną perdirbančios, medienos gaminius arba medžių sėklas, sėjinukus ir pan. realizuojančios pramonės bei prekybos įmonės.

Abiem atvejais SSĮ gali būti sertifikuojama individualiai arba grupėmis.

Miškų tvarkymo sertifikavimas

Sertifikuojant miško naudojimą ir tvarkymą, remiamasi miško valdymo socialinių, aplinkosauginių ir ekonominių aspektų įvertinimu pagal FSC principus ir kriterijus. Jei miško valdymas atitinka principus ir kriterijus, išduodamas sertifikatas ir leidimas naudoti FSC ženklą.

Įvertinimą atlieka sertifikavimo komanda, sudaryta iš įvairių sričių specialistų. Jie įvertina visus miško tvarkymo aspektus, nurodo pastebėtus neatitikimus ir trūkumus. Sertifikuotojai taip pat nurodo keistinus naudojimo ar tvarkymo būdus, kad miško valdymas būtų pripažintas tinkamu. Įvertinimą koordinuoja sertifikavimo organizacija. Ji privalo atsižvelgti į pateiktus įvertinimo rezultatus, konsultuotis su suinteresuotomis grupėmis bei prašyti įvairių nepriklausomų specialistų pareikšti savo nuomonę. Penkis metus galiojantis sertifikatas suteikiamas patvirtinus, kad SSĮ miškų valdymas atitinka FSC standartus. Sertifikatą turinčias įmones bent kartą per metus tikrina dokumentą išdavusios organizacijos atstovai.

Kilmės patvirtinimo sertifikavimas

Tai pramonės ir prekybos įmonėms skirtas FSC sertifikavimas. Kilmės patvirtinimo sertifikavimas vykdomas pagal specialų FSC standartą, kuris apima žaliavos ir gaminių srautų kontrolę įmonėse. Nors dažniausiai Chain-of-Custody sertifikato siekia medienos sektoriaus įmonės, šis standartas gali būti taikomas ir ne medienos gaminių (pvz., medžių sėklų, sėjinukų) sertifikavimui. Atsižvelgiant į tai, leidinyje bus naudojamas terminas "FSC Kilmės patvirtinimo sertifikavimas", kuris atitinka "FSC Chain-of-Custody certification" (iki šiol literatūroje

apie FSC lietuvių kalba buvo vartojamas terminas “gamybos grandinės (-ies) sertifikavimas”, -aut. past.).

Kilmės patvirtinimo sertifikatai gali būti suteikiami medieną perdirbančiai ar medienos gaminius realizuojančiai pramonės ir prekybos įmonei arba jų grupei.

Gaminys, pažymėtas FSC ženklu, privalo būti pagamintas iš FSC sertifikuotos medienos. Tai įgalina nustatyti visą gaminių kelią nuo miško iki galutinio pirkėjo. Kilmės patvirtinimo sertifikavimo esmė - užtikrinti, kad bet kuriame gamybos etape sertifikuota žaliava ar gaminiai būtų atskirti nuo nesertifikuotų.

FSC Kilmės patvirtinimo sertifikavimo politika

FSC Kilmės patvirtinimo sertifikavimo politika apima tris pagrindinius gamybos ir prekybos etapus:

- pirmųjų ir antrųjų perdirbimą;
- įsigijimą;
- pardavimą.

Medienos naudojimas gamyboje

Kiekviena medienos pramonės įmonė, gamyboje naudojanti sertifikuotą žaliavą (raštus, lentas, baldų pusgaminius ir pan.) bei pageidaujanti parduoti savo produkciją kaip sertifikuotą, privalo turėti Kilmės patvirtinimo sertifikatą. Šiai kategorijai priskiriamos visos medieną perdirbančios įmonės - lentpjūvės, faneros ir baldų gamintojai ir kt.

Medienos gaminių pirkimas ir pardavimas

Įmonė, teisėtai įsigijusi sertifikuotą gaminių tam, kad perparduotų, ir norėdama išlaikyti jo statusą, privalo turėti Kilmės patvirtinimo sertifikatą. Tai taikoma ir tarpininkams, turintiems tik teisinę, bet ne fizinę nuosavybę į gaminius.

Ko neužtikrina sertifikatas?

Kilmės patvirtinimo sertifikatas užtikrina tik tai, kad medis, iš kurio yra pagamintas gaminy, buvo nukirstas sertifikuotame miške.

- sertifikavimas pirkėjui neužtikrina:
- gaminių kokybės;
- aptarnavimo kokybės;
- patrauklios kainos.

Nepaisydami to, daugelis pirkėjų mano, kad sertifikuotus gaminius tiekiančios įmonės yra solidesnės, o gaminių ir aptarnavimo kokybė žymiai geresnė.

Siekiant Kilmės patvirtinimo sertifikato – žingsnis po žingsnio

1. Kontaktas su sertifikavimo organizacija

Pirmojo susitikimo/pokalbio metu SSĮ gali prašyti papildomos informacijos apie keliamus reikalavimus. Sertifikavimo organizacija išsiunčia dokumentaciją apie Kilmės patvirtinimo sertifikavimą bei paprašo užpildyti anketą apie SSĮ bei jos veiklą. Pagal pateiktus duomenis sertifikavimo organizacija pateikia pasiūlymą sertifikavimo darbams atlikti, kuriame nurodoma įvertinimo kaina ir kitos išlaidos.

2. Sertifikuotos medienos tiekimas

Geriausia, kai SSĮ žaliavą perka iš sertifikuoto(-ų) tiekėjo(-ų). Tačiau net nei vieno sertifikuoto tiekėjo neturinti SSĮ gali gauti Kilmės patvirtinimo sertifikatą. Leidimas ženklinti savo gaminius FSC logotipu bus suteiktas tik įrodžius, kad sertifikatą turinti įmonė naudojo sertifikuotą žaliavą.

3. Kilmės patvirtinimo kontrolės sistemos įgyvendinimas

SSĮ privalo pasiruošti sertifikavimui, pagerindama ar įdiegdama tinkamiausią

kontrolės sistemą, kuri garantuotų suderinamumą su FSC Kilmės patvirtinimo standartais.

4. Sutarties pasirašymas

SSĮ išsiunčia reikiamus dokumentus sertifikavimo organizacijai, kuri paruošia įvertinimo sutartį ir išsiunčia SSĮ. Kai sutartis pasirašoma, susitariama dėl patogios datos įvertinti įmonę vietoje. Sutartyje išdėstomos pasirašiusių pusių pareigos, kainos, darbų aprašymas bei jų atlikimo grafikas.

5. SSĮ įvertinimas vietoje

Sertifikavimo organizacija, atvykusi į SSĮ, atlieka įvertinimą. Vertinama, ar įmonės gamybos sistema atitinka FSC Kilmės patvirtinimo sertifikavimo standartus.

6. Sertifikavimo ataskaitos parengimas ir pristatymas

Baigusi įvertinimą, sertifikavimo organizacija paruošia ataskaitą, kurią išsiunčia SSĮ. Ataskaitoje pateikiami įmonės kontrolės sistemos įvertinimo rezultatai. Jei reikia, nurodomos sąlygos ir rekomendacijos, kurias SSĮ, norėdama gauti sertifikatą, privalo įvykdyti (žr. 2 pav.).

- Išankstinės sąlygos – skiriamos nustačius didelius veiklos trūkumus. Jei SSĮ per nustatytą laiką nepašalina trūkumų, sertifikavimas sustabdomas.
- Sąlygos – tai reikalavimai, su kuriais SSĮ turi sutikti ir kurie turi būti įgyvendinti per nurodytą laikotarpį nuo sertifikato suteikimo (dažniausiai nuo 3 mėnesių iki 1 metų).
- Rekomendacijos - tai sertifikavimo organizacijos pasiūlymai, kurie nėra privalomi.

FSC sistema nuolat tobulinama, todėl rekomendacijos ilgainiui gali tapti sąlygomis. Kitaip tariant, sertifikatą turinčios įmonės turi nuolat tobulinti gamybos ir kontrolės sistemas.

7. Išankstinių sąlygų įgyvendinimas

SSĮ, gavusi sertifikavimo organizacijos ataskaitą, stengiasi ištaisyti nustatytus trūkumus bei atitikti FSC standartus. Įvykdžius smulkiems pažeidimams skirtas išankstines sąlygas (pvz., dėl dokumentų saugojimo), naujas įvertinimas vietoje nebereikalingas. Tuo tarpu esant trūkumų medienos ženklavimo ar skirstymo sistemose, dažniausiai atliekamas naujas įvertinimas.

8. Išankstinių sąlygų įvykdymo vertinimas vietoje

Šis etapas aktualus tik toms SSĮ, kurioms buvo nustatyti dideli trūkumai gamybos sistemose. Etapas nėra įtrauktas į pirmąją sutartį, todėl paruošiamas sutarties priedas, kuriame nurodomos papildomos vertinimo, auditorių apgyvendinimo, kelionių išlaidos. Taigi svarbu, kad SSĮ savo silpnąsias veiklos sritis ištaisyty dar prieš pirmąjį įvertinimą.

9. Išankstinių sąlygų įvykdymo ataskaitos parengimas ir pristatymas

Kuomet SSĮ įvykdo išankstines sąlygas, sertifikavimo organizacija paruošia galutinę ataskaitą. Joje pateikiama informacija apie įmonės galimybes gauti sertifikatą. Ši ataskaita išsiunčiama sertifikavimo programos komitetui, kuris sprendžia, ar SSĮ atitinka visus sertifikavimui keliamus reikalavimus.

10. Sprendimas dėl sertifikato išdavimo ir sutarties pasirašymas

Jei komitetas nusprendžia suteikti sertifikatą, paruošiama FSC sertifikato sutartis.

11. Sertifikato ir FSC ženklo įteikimas

FSC Kilmės patvirtinimo sertifikatas, kuris galioja 5 metus, įteikiamas pasirašius sutartį. Kartu su sertifikatu įteikiamas FSC ženklo naudojimo vadovas. Jame pateikiamos naudojimo instrukcijos, ženklų matmenys, tekstų pavyzdžiai, teisinės sąlygos ir kt.

12. Leidimas naudoti FSC ženklą

Sertifikatą turinti įmonė kiekvieną FSC ženklo panaudojimą turi suderinti su sertifikavimo organizacija. Pirmas žingsnis, kurį privalo įgyvendinti sertifikata turinti įmonė – paruošti parduodamų sertifikuotų gaminių dokumentus. Tai gaminių etiketės, pirkimo/pardavimo važtaraščiai ir kiti dokumentai.

13. Kasmetinis auditas

Auditas atliekamas bent vieną kartą per metus. Sertifikavimo organizacija patikrina, ar visi gamybos etapai atitinka FSC Kilmės patvirtinimo standarto reikalavimus. Patikrinama, ar įmonė įgyvendina nustatytas sąlygas pagal sutartyje nurodytą grafiką. Sertifikavimo organizacija pasilieka sau teisę vykdyti nenumatytus kontrolės vizitus, tačiau pastarieji atliekami labai retai.

Kilmės patvirtinimo sertifikatų tipai

SSI privalo pasirinkti sertifikavimo tipą. FSC siūlo 2 variantus:

- Išskirtinis Kilmės patvirtinimo sertifikavimas;
- Standartinis Kilmės patvirtinimo sertifikavimas.

Išskirtinis Kilmės patvirtinimo sertifikavimas

Gamyboje tik sertifikuotą medieną naudojančios SSI gali rinktis Išskirtinį Kilmės patvirtinimo sertifikavimą (3 pav.). Pagrindinis dėmesys kreipiamas į tinkamą dokumentų tvarkymą. Medienos kilmės nustatymas labai paprastas, nes SSI dirba tik su sertifikuota mediena.

SSI privalo kontroliuoti:

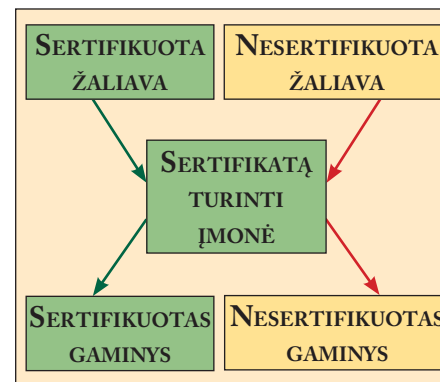
- žaliavą ir jos tiekimą;
- gamybos sistemą;
- gaminius.

3 pav. Išskirtinis Kilmės patvirtinimo sertifikavimas.

Standartinis Kilmės patvirtinimo sertifikavimas

Jis skirtas SSI, kurios naudoja tiek sertifikuotą, tiek nesertifikuotą medieną (4 pav.). Tokios įmonės privalo įdiegti griežtą gamybos kontrolės sistemą ir užtikrinti jos funkcionalumą. Šiai sistemai priklauso medienos ženklinimas ir atskyrimas, dokumentų apie sertifikuotą medieną ir gaminius visuose gamybos lygiuose tvarkymas ir saugojimas. Pagrindinis sistemos uždavinys – užtikrinti sertifikuotos ir nesertifikuotos medienos bei gaminių atskyrimą gamybos eigoje. Taigi įmonė, turinti Standartinį Kilmės patvirtinimo sertifikatą, gali gaminti tiek sertifikuotus, tiek nesertifikuotus gaminius.

4 pav. Standartinis FSC Kilmės patvirtinimo sertifikavimas.

FSC Kilmės patvirtinimo sertifikavimo standartas

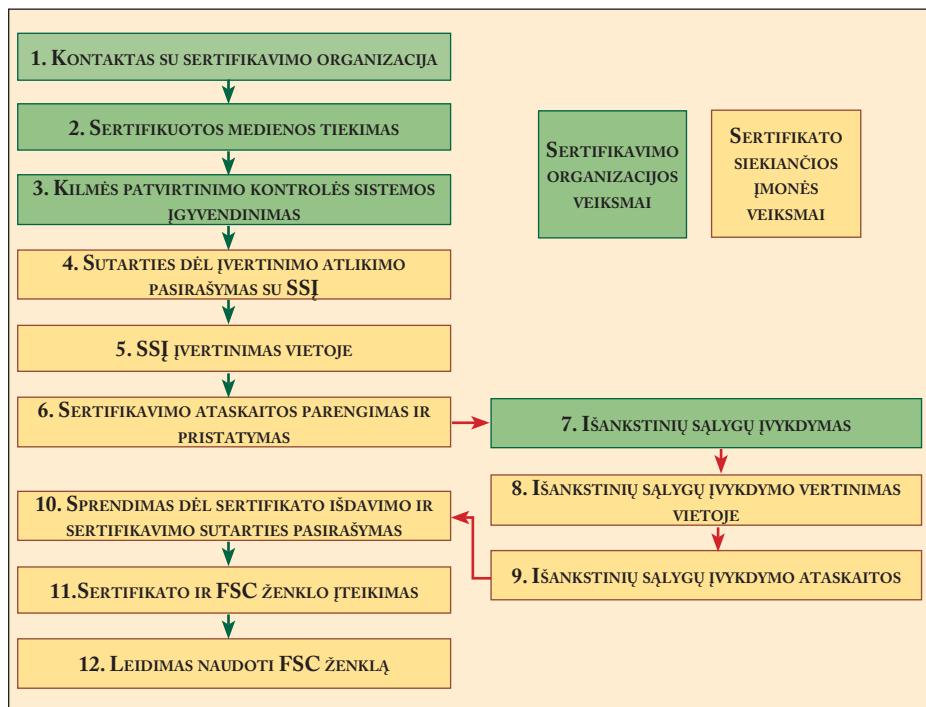
SSI, siekianti gauti Kilmės patvirtinimo sertifikatą, privalo atitikti šiuos FSC reikalavimus.

1 Principas - Dokumentuojama kontrolės sistema:

- 1.1. Įmonė privalo turėti tvarkingai dokumentuojamą kontrolės sistemą, kuria remiantis įgyvendinami visi žemiau išvardinti kilmės patvirtinimo kontrolės principai.
- 1.2. Kiekvienam principui skirtą kontrolės sistemą sudaro:
 - 1.2.1. paskirti už kontrolę atsakingi asmenys;
 - 1.2.2. naudojamos formos, įrašai ar dokumentai;
 - 1.2.3. nustatyti reikalavimai kaupiamiems dokumentams, formoms, įrašams.

2 Principas - Tiekimo patikra ir patvirtinimas:

- 2.1. Įmonėje turi veikti patikros sistema, kuri esant reikalui leistų patikrinti ir patvirtinti, ar tiekiamą žaliavą yra sertifikuota.
- 2.2. Įmonė privalo įvykdyti šiuos reikalavimus:
 - 2.2.1. užsakydama FSC sertifikuotus pusgaminius, įmonė tiekėjui nurodo reikalavimą kartu pateikti Kilmės patvirtinimo sertifikatą;
 - 2.2.2. gavusi FSC sertifikuotus pusgaminius, įmonė privalo patikrinti, ar važtaraščiuose bei krovinį lydintuose dokumentuose

2 pav. Kilmės patvirtinimo sertifikavimas – žingsnis po žingsnio.

nurodyta visa privaloma informacija, taip pat kilmės patvirtinimo sertifikato registracijos kodas ir galiojimo data;

2.2.3. jei kyla įtarimų, įmonė privalo patikrinti sertifikato galiojimą jį išdavusioje organizacijoje ar FSC.

3 Principas - Sertifikuotos ir nesertifikuotos žaliavos atskyrimas ir (arba) ženklinimas:

3.1. Įmonė privalo įdiegti sistemą, užtikrinančią aiškų ir suprantamą sertifikuotos žaliavos, gaminių žymėjimą ar kitokį sertifikavimo fakto identifikatorių.

3.2. Viso gamybos proceso eigoje sertifikuota žaliava ar gaminiai privalo išlikti lengvai atpažįstami kaip sertifikuoti.

Tai užtikrinama:

3.2.1. fiziškai atskiriant sertifikuotos ir nesertifikuotos žaliavos perdirbimo ar gamybos linijas;

3.2.2. laiko atžvilgiu atskiriant sertifikuotos ir nesertifikuotos žaliavos perdirbimo ar gamybos linijas (žr. skyrių Atskyrimas).

3.3. Jei sertifikuota ir nesertifikuota žaliava ar gaminiai sumaišomi, privalu patikimai tvarkyti dokumentaciją, pagal kurią nepriklausomas auditorius galėtų nustatyti sertifikuotos ir nesertifikuotos žaliavos kieki ir (arba) svorį per tam tikrą gamybos laikotarpį.

3.4. Sertifikuoti gaminiai turi būti aiškiai ir suprantamai pažymėti.

4 Principas - Gaminių ženklavimo apsauga:

4.1. Įmonė privalo sukurti gaminių ženklų kūrimo ir ženklavimo apsaugos sistemą.

4.2. Pagal sutartyje numatytas sąlygas įmonė yra atsakinga už FSC ženklo naudojimą.

4.3. Įmonė privalo įdiegti sistemą, užtikrinančią, kad jai suteiktais FSC vardu ir ženklų būtų ženklinami tik jos gaminti sertifikuoti gaminiai.

5 Principas - Sertifikuotų gaminių ženklinimas:

5.1. Sertifikuoti gaminiai privalo būti paženklininti ar pažymėti taip, kad šis ženklas išliktų ant gaminių jį sandėliuojant, kraunant ir transportuojant.

5.2. Įmonė privalo įdiegti sistemą, užtikrinančią sertifikuoto gaminių tapatumo patikrinimo galimybę įmonės pateikiamuose pardavimo važtaraščiuose.

5.3. Įmonė privalo įdiegti sistemą, užtikrinančią, kad:

5.3.1. sertifikuotų gaminių važtaraščiai būtų užpildyti įstatymų numatyta tvarka;

5.3.2. važtaraščiuose būtų nurodyti įmonės Kilmės patvirtinimo sertifikato registracijos kodas ir jo galiojimas.

6 Principas - Duomenų saugojimas:

6.1. Įmonė kaupia atitinkamus dokumentus apie sertifikuotų gaminių žaliavą, perdirbimą ir produkciją.

6.2. Dokumentų turi būti pakankamai, kad auditorius galėtų patikrinti, ar buvo laikomasi nustatytų reikalavimų.

6.3. Dokumentai turi būti saugomi mažiausiai penkis metus.

Kilmės patvirtinimo sertifikavimo kontrolės struktūra

Išskirtinė kontrolė

Įmonė, siekianti Išskirtinio Kilmės patvirtinimo sertifikato, gamybos procese privalo naudoti tik sertifikuotą žaliavą. Kadangi nėra jokios galimybės sertifikuotai medienai susimaišyti su nesertifikuota, nereikia diegti jokių atskyrimo, identifikavimo ar sertifikuotų gaminių kontrolės sistemų.

Absoliuti kontrolė

“Absoliučia kontrole” šiame leidinyje bus vadinama sertifikuotos ir nesertifikuotos medienos atskyrimo kontrolė. Ji privalo garantuoti sertifikuotos medienos atskyrimą nuo nesertifikuotos.

Mišri kontrolė

Šio tipo kontrolė diegiama tokiose įmonėse, kurios gamina gaminius tiek iš sertifikuotos, tiek iš nesertifikuotos žaliavos. Tokioms įmonėms FSC yra sukūrusi specifinius reikalavimus, kurie remiasi gaminių sudėties santykio sistema (percentage based claims). Tačiau nuo 2008 m. sausio 1 d. gaminių sudėties santykio sistema planuojama pakeisti FSC kredito sistema. Daugiau informacijos apie tai galite rasti internete www.fsc.org/coc

Žaliavos tiekimas

Sertifikatą turinti įmonė privalo registruoti ir kontroliuoti visus žaliavos tiekimo faktus. Dokumentuose registruojamas gautos žaliavos kiekis, tipas (sertifikuota ar nesertifikuota), tiekėjo duomenys ir pristatymo data. Žaliavos tipas nustatomas

tikrinant sąskaitas-faktūras bei krovinių gabenimo važtaraščius. Sertifikatą turinti įmonė privalo patikrinti, ar visi tiekėjai krovinių lydinčius dokumentus parengia taip, kad jų tiekiamą žaliavą būtų galima identifikuoti kaip sertifikuotą.

Žaliavos sandėliavimas

Sertifikuotą ir nesertifikuotą žaliavą būtina sandėliuoti atskirai. Kad įgyvendintų šį reikalavimą, įmonė sertifikuotai žaliavai gali skirti atskirą plotą, kuris žymimas užrašais ant grindų. Tačiau toks žymėjimas nėra patogus, nes šis plotas negali būti naudojamas sandėliuoti nesertifikuotą žaliavą. Daug paprasčiau žaliavą atskirti kilnojamos tvorelėmis, virvių ar grandinių užtvaramis, kurias bet kada galima perkelti. Sertifikuotos žaliavos sandėliavimo vieta gali būti pažymėta ženklais. Pavyzdžiui: “FSC sertifikuotos lentos” ar “FSC sertifikuotų rąstų sandėliavimo vieta”. Naudojamas frazės įmonė pasirenka savo nuožiūra. Svarbu, kad ženklas būtų suprantamas tiek darbuotojams, tiek lankytojams.

Žaliavos ženklinimas

Paprasčiausia sertifikuotos žaliavos identifikacijos sistema – rąsto, lentos galo dažymas. Pagrindinis šios sistemos privalumas – ženklas yra akivaizdus tiek darbuotojui, tiek auditoriui. Be to, toks ženklinimas pigus ir ilgalaikis. Nesvarbu, kokia spalva naudojama sertifikuotai medienai ženklinti. Svarbiausia, kad visuose gamybos lygiuose būtų naudojama ta pati spalva.

Kontrolės sistema

Visos sertifikatą turinčios įmonės privalo įdiegti gamybos kontrolės sistemą, užtikrinančią sertifikuotos medienos kilmės

nustatymą. Tai yra, gamybos proceso metu apskaitos knygoje daromi atitinkami įrašai, kuriais remiantis parengiamos dienos, mėnesio, pusmečio ir metinės ataskaitos.

Gamyba

Gaminant privaloma kontroliuoti, atskirti bei ženklinti sertifikuotą žaliavą. Standartinio Kilmės patvirtinimo sertifikavimo tipą pasirinkusios įmonės visos gamybos metu privalo kontroliuoti, kad sertifikuota ir nesertifikuota žaliava nesusimaišytų.

Kuomet įmonė naudoja sertifikuotą ir nesertifikuotą žaliavą (Mišri kontrolė), svarbu garantuoti, kad gaminio sudėties santykio sistema būtų naudojama sąžiningai ir kontroliuojama visos gamybos metu.

Išskirtinį Kilmės patvirtinimo sertifikavimą pasirinkusioms sertifikuotoms įmonėms kontrolė nėra būtina, nes jos naudoja tik sertifikuotą žaliavą.

Žaliavos ir gaminių ženklimas

Pasaulyje naudojama daugybė ženklinimo būdų. Vienas iš paprasčiausių metodų – ant ruošinio galo spalvotais dažais nupieštas ženklas. Tačiau po kiekvieno gamybos ciklo dažniausiai tokį ženklą tenka dėti iš naujo.

Sertifikuota žaliava kiekviename gamybos lygyje gali būti žymima pagal skirtingas sistemas. Svarbiausia, kad žymėjimas išliktų aiškus visos gamybos metu. Kiekviena įmonė gali sugalvoti savo sistemą, kuri atitiktų FSC keliamus ženklinimo ir kontrolės reikalavimus.

Gamybos kontrolė

Šiame etape dažniausiai atliekama dokumentų kontrolė. Tikrinami gamybos blankai ir gaminio kortelės. Standartinio Kilmės patvirtinimo sertifikavimo atveju

geriausia kontroliuoti kiekvieną gamybos lygmenį – nuo žaliavos patekimo į gamybos sistemą iki galutinio gaminio apskaitos.

Žaliavos ir gaminių atskyrimas

Sertifikuotos žaliavos ir gaminių atskyrimas yra vienas iš pagrindinių reikalavimų Standartinio Kilmės patvirtinimo sertifikavimo tipą pasirinkusioms įmonėms. Yra du atskyrimo būdai: fizinis ir laike. Atskyrimo tikslas – garantuoti, kad sertifikuota ir nesertifikuota žaliava ir gaminiai nesusimaišytų gamybos metu.

Fizinis atskyrimas

Jei tam tikrame gamybos procese naudojama sertifikuota žaliava, tai reikiamas ar turimas tokios medienos kiekis privalo būti visiškai sunaudotas, tinkamai paženklintas bei perkeltas į sandėliavimo vietą. Tik po to, naudojant nesertifikuotą žaliavą, šis gamybos procesas gali būti tęsiamas.

Atskyrimas laike

Šis būdas naudojamas, kai fizinis atskyrimas neįmanomas. Pavyzdžiui, įmonėse, kuriose gamybos procesas vyksta nenutrūkstantai. Tokiu atveju skaičiuojamas laikas nuo žaliavos patekimo į gamybos sistemą iki gaminio pagaminimo.

Gaminių inventorizacija ir transportavimas

Galutinių gaminių inventorizacijos sistema turi užtikrinti sertifikuotų gaminių ženklinimą, atskyrimą ir kontrolę sandėliavimo vietoje.

Gaminių ženklimas

Ženklinimas priklauso nuo gaminių bei jų pakavimo tipų (žr. 5 pav.). Pavyzdžiui, rąstai – nepakuojami. Rąstų pardavimo vienetas dažniausiai yra miškovežis ar vagonas, o matavimo vienetas – kubiniai metrai ar tonos. Tuo tarpu lentpjūvių gaminiai gali būti pardavinėjami ir pakuotėmis, ir sunkvežimiais, ir vienetais.

Kartais ženklinamos visos gaminio dalys. Dažniausiai tai būna brangūs gaminiai. Paprasčiausias pavyzdys – baldai. Dažniausiai žymimas kiekvienas baldas (kėdė, stalas ir kt.) ar net kiekviena detalė atskirai. Kartais kaip vienetą žymimas visas baldų kompleksas.

5 pav. FSC sertifikuotų gaminių ženklinimo pavyzdžiai.

Gaminių atskyrimas

Sertifikuoti gaminiai turi būti sandėliuojami atskirai nuo nesertifikuotų. Tam panaudojamos tokios pačios priemonės – tvorelės, virvių, grandinių užtvartos, ženklai ant grindų. Svarbu, kad būtų suprantama, jog pažymėta vieta yra skirta sertifikuotiems gaminiams.

Gaminių kontrolė

Galutinių gaminių kontrolė – viena iš sudėtingiausių apskaitos kontrolės sistemos dalių. Ji privalo užtikrinti tinkamą įvežamų ir išvežamų iš sandėliavimo teritorijos gaminių apskaitą. Tokią kontrolės sistemą, kuri vykdoma tvarkant pirkimo-pardavimo ir krovinių gabenimo važtaraščius, paprastai turi vidutinės ir stambios įmonės. Minėtų dokumentų duomenys įrašomi į žurnalą, kuriame nurodomas galutinis gautų ir parduotų gaminių kiekis. Ši informacija naudojama ruošiant dažniausiai pusmetines ar metines ataskaitas pagal sertifikavimo organizacijos nurodytus reikalavimus.

Remiantis ataskaitomis, galima apskaičiuoti gamybos eigoje patirtus nuostolius, gamybos išėigą ir procesų efektyvumą.

Kiti Kilmės patvirtinimo sertifikavimo aspektai

Kvalifikacijos kėlimas ir mokymai

Ženklinimo ir atskyrimo kokybė tiesiogiai priklauso nuo darbuotojų, prižiūrinčių kiekvieną gamybos proceso dalį, kvalifikacijos.

Darbuotojai privalo dalyvauti mokymuose, susipažinti su sertifikuotų gaminių priežiūros ir pardavimo specifika, be to, turi gauti spausdintą informaciją apie gamybos kontrolę.

Dokumentai

Svarbu, kad įmonės dokumentai, susiję su sertifikuotais gaminiais, būtų registruojami ir tinkamai saugomi. Dokumentai turėtų būti saugomi mažiausiai penkis metus.

Tarp saugomų dokumentų svarbiausi yra šie:

- vieša informacija apie sertifikuotų gaminių prekybą ir jų reklamą;
- sertifikuotos žaliavos pirkimo, galutinių gaminių pardavimo važtaraščiai bei kiti dokumentai, rodantys, kad įmonėje naudojama sertifikuota žaliava;
- sutartys ir ataskaitos.

FSC ženklų naudojimas

Kadangi FSC ženklą saugo tarptautiniai prekės ženklų įstatymai, jis gali būti naudojamas tik pagal nustatytus reikalavimus:

- gaminio ženklinimui;
- kitoms reikmėms (katalogai, leidiniai, reklama).

Norint naudoti FSC prekės ženklą ant gaminių ar kitoms reikmėms, visuomet reikia gauti sertifikavimo organizacijos leidimą, kuri patikrins, ar ženklas naudojamas pagal nustatytas taisykles. FSC yra išleidusi knygą „Ženklo naudojimo vadovas“, kurioje pateiktas ženklų dizainas ir naudojimo tvarka. Sertifikavimo organizacija išsiunčia vadovą kartu su sertifikatu.

FSC politika dėl neteisėtos miško ruošos

Jei sertifikatą turinti įmonė naudoja ar parduoda neteisėtai nukirstą, įsigytą (pvz., suklastoti dokumentai) medieną, sertifikato galiojimas gali būti sustabdytas ar net panaikintas.

Įmonė privalo įdiegti sistemą, kuri užtikrintų medienos įsigijimo teisėtumą. Be to, ji privalo sertifikavimo organizacijai pateikti dokumentus, patvirtinančius, jog neperdirba ir neprekiauja neteisėtos kilmės mediena bei iš jos pagamintais produktais.

Tuo tarpu sertifikavimo organizacija pasilieka sau teisę vykdyti nenumatytus kontrolės vizitus, kad įsitikintų pateikiamų dokumentų teisingumu.

Kasmetinis auditas

Kasmetinio audito tikslai

Kasmetinio audito tikslas – užtikrinti, kad sertifikatą turinti įmonė laikytųsi FSC Kilmės patvirtinimo sertifikato keliamų reikalavimų. Auditą vykdo sertifikavimo organizacija, kuri atlieka numatytus ir nenumatytus patikrinimus. Bent vieną kartą per metus sertifikavimo organizacija privalo atlikti planinį auditą. Visas audito išlaidas apmoka sertifikatą turinti įmonė.

Papildomai gali būti vykdomi neplanuoti auditai. Jei tokio patikrinimo metu trūkumų nerandama, išlaidas apmoka pati sertifikavimo organizacija, o jei randama – sertifikatą turinti įmonė.

Kasmetinio audito metu tikrinama:

- pirmojo įvertinimo metu nustatytų sąlygų įgyvendinimas per nurodytą laikotarpį;
- audito metu nustatytų trūkumų pašalinimas per nustatytą laikotarpį;
- viso personalo supažindinimas su kasmetine nauja informacija, susijusia su sertifikuota žaliava ir gaminiais;
- dokumentų tvarkymo nuoseklumas;
- sertifikuotos žaliavos atskyrimas bei ženklinimas.

Dokumentai tvarkomi teisingai, kai:

- tiekėjų dokumentuose nurodytos žaliavos tūris atitinka sertifikatą turinčios įmonės dokumentuose pateiktus skaičius apie gautos žaliavos kieki;
- pardavimų dokumentuose pateikta informacija atitinka gamybos išeigą;
- vienodai/reguliariai registruojamas žaliavos sunaudojimas.

Kiek kainuoja Kilmės patvirtinimo sertifikavimas?

Tiesioginės išlaidos

Didžiausią Kilmės patvirtinimo sertifikavimo tiesioginių išlaidų dalį sudaro įvertinimas ir kasmetinis auditas.

Įvertinimas: konsultacijos, įvertinimai vietoje, ataskaitų rengimas, išankstinių sąlygų įgyvendinimo įvertinimas. Įvertinimas dažniausiai trunka nuo vieno iki trijų mėnesių.

Kasmetinis auditas: sertifikavimo organizacija bent vieną kartą per metus atlieka privalomą patikrinimą.

Kasmetinis sertifikavimo mokestis: sertifikatą turinti įmonė kasmet sertifikavimo organizacijai moka nustatytą mokestį, kuris kiekvienai sertifikatą turinčiai įmonei nustatomas individualiai. Mokestis užtikrina FSC gyvavimą, reklamą, populiarinimą rinkoje.

FSC ženklų naudojimas: išlaidos, susijusios su FSC ženklų grafiniu apipavidalinimu, spausdinimu ir platinimu.

Netiesioginės išlaidos

Netiesioginės išlaidos dažniausiai yra susijusios su numatytų patobulinimų ir iškeltų sąlygų įgyvendinimu siekiant gauti sertifikatą. Šias išlaidas sunku apskaičiuoti iš anksto. Viskas priklauso nuo SSĮ atitikimo keliams reikalavimams. Dažniausios išlaidos:

- techninė pagalba ir konsultacijos;
- personalo mokymai;
- sertifikuotų gaminių, žaliavos atskyrimo ir kontrolės sistemų įgyvendinimas bei tobulinimas.

Mažų įmonių sertifikavimas

FSC ir sertifikavimo organizacijos siūlo kelis sprendimus, kaip palengvinti mažų įmonių sertifikavimą:

- **Socialinis sertifikavimo finansavimas.** Dalis didelių sertifikatų turinčių įmonių įmokų skiriama visiškai ar iš dalies finansuoti mažų įmonių sertifikavimą.
- **Savanoriška vertintojų pagalba.** Mažoms įmonėms auditoriai nemokamai padeda pasiruošti sertifikavimui (pvz., suteikia informaciją apie sertifikavimo procesą arba atvyksta į įmonę ir paaiškina, kaip vyks įvertinimas, ką tikrins auditoriai).
- **Sertifikavimas grupėmis.** Kai sertifikato siekia mažų įmonių grupė, sumažinama bendra sertifikavimo kaina.

FSC Kilmės patvirtinimo standarto pakeitimai

2004 m. spalio 1 d. FSC patvirtino naują Kilmės patvirtinimo standartą įmonėms, tiekiančioms ir gaminančioms FSC sertifikuotus produktus (FSC Chain of Custody Standard for Companies Supplying and Manufacturing FSC-certified Products). Autentišką standarto tekstą rasite internete: www.fsc.org/coc/

Šis standartas taikomas visoms įmonėms, tiekiančioms ir gaminančioms pjautinę medieną (lentas, pjautinius rąstus), sudėtinius gaminius (baldus, fanerą, lukštą) bei medienos smulkinių ir plaušų produktus (celiuliozę, drožlių plokštes), ir norinčioms savo gaminius žymėti FSC ženklu.

Atlikusios įmonėse FSC naujojo standarto testavimą, sertifikavimo organizacijos nustatė keletą neaiškių reikalavimų, kuriems būtini paaiškinimai. Atsižvelgiant į tai, 2004 m. gruodžio 9 d. FSC parengė naujojo standarto techninį vadovą, kurį taip pat rasite FSC tinklalapyje. Kitame skyriuje pateikiame esminių standarto pakeitimų santrauką.

Pagrindiniai standarto pakeitimai

Standarto pakeitimai aktualiausi įmonėms, kurių produktai gaminami iš sertifikuotos ir nesertifikuotos žaliavos. Nauji standarto reikalavimai mažai pakeis įmonių, kurios gamyboje naudoja tik FSC sertifikuotą žaliavą bei taiko žaliavos atskyrimo principą, kai gaminami nesertifikuoti ir 100% sertifikuoti gaminiai, veiklą. Naujasis FSC Kilmės patvirtinimo standartas netaikomas brokeriams, didmenininkams ir prekybos agentams. Tačiau ir jiems svarbu susipažinti su nauju FSC sertifikuotų gaminių ženklinimu, kad būtų išvengta nesusipratimų bendraujant tiekėjams ir jų klientams.

Naujoje standarto redakcijoje įvedama "FSC kredito" sistema, leidžianti gamintojams ir perdirbėjams ženklinti gaminius pagal tai produktų grupei gamybos procese naudojamos sertifikuotos žaliavos proporciją. Tai yra, naujoji sistema nereikalauja gamybos metu fiziškai atskirti FSC sertifikuotą žaliavą nuo nesertifikuotos.

Nuo 2008 metų sausio 1 d. planuojama atsakyti naudoti gaminių sudėties santykio sistemą (percentage based claims) mišrios sudėties produktų sertifikavimui pagal FSC.

Be to, standartas numato griežtesnius kontrolės reikalavimus gaminiams, kurių gamyboje nesertifikuota žaliava maišoma su FSC sertifikuota. Reikalavimai apima iš neteisėtų kirtimų ar kitų kontraversiško šaltinių kilusios medienos kontrolę ir atskyrimą.

Naujasis standartas suteikia galimybę specialiu FSC logotipu (FSC-recycled) ženklinti visus produktus, kurie gaminami iš perdirbtų medienos, jos gaminių atliekų ir iš pagal paskirtį naudotų produktų.

Taip pat yra sertifikuotų gaminių ženklinimo naujovių. FSC dabar turi tris sertifikuotų gaminių tipus. Kiekvienam tipui yra parengtas skirtingas ženklinimas:

- FSC pure (grynos sudėties gaminiai)
Naudojama gaminiams, pagamintiems tik iš FSC sertifikuotų miškų kilusios medienos ar kitos žaliavos.

- FSC mixed (mišrios sudėties gaminiai)
Naudojama gaminiams, kurių sudėtyje yra iš FSC sertifikuotų miškų kilusios ir nesertifikuotos medienos, pavyzdžiui, iš įmonės kontroliuojamų miškų. Šios grupės gaminiuose taip pat gali būti perdirbtų medienos ar plaušų atliekų ir pagal paskirtį naudotų medienos produktų.

- FSC recycled (iš perdirbtų atliekų, pvz., statybų atliekų, pakuočių, ar pagal paskirtį naudotų medienos gaminių, pvz., naudotų baldų ir pan., pagaminti produktai).

Žymimi iš perdirbtų medienos ar plaušų atliekų bei pagal paskirtį naudotų gaminių medienos pagaminti produktai.

Naujo standarto įgyvendinimo terminai

Įmonės, kurios sieks FSC Kilmės patvirtinimo sertifikato, pagal šį standartą bus vertinamos tik nuo 2006 metų sausio 1 d. Jau turinčios FSC Kilmės patvirtinimo sertifikatus įmonės naujojo standarto reikalavimus privalės įgyvendinti iki 2007 metų sausio 1 dienos. Visoms FSC sertifikata turinčioms įmonėms naujas gaminių žymėjimas privalomas nuo 2005 metų liepos 1 dienos.

Papildoma informacija internete

<http://miskai.glis.lt> (informacija lietuvių kalba)
www.nepcon.net (informacija lietuvių kalba)
www.fsc.org
www.certifiedwood.org
www.smartwood.org
www.qualifor.org

Lietuvos gamtos fondas - visuomeninė gamtos saugos organizacija, kurios veikla susijusi su gyvosios gamtos išsaugojimu. Įkurtas 1991 metais LGF tapo pirmąja Lietuvoje visuomenine organizacija, kaupiančia lėšas remti gamtos saugines programas bei projektus.

LGF - rūpinasi Lietuvos biologinės įvairovės išsaugojimu ir pažeistų vietovių atkūrimu.

Galite prisidėti prie šių darbų įgyvendinimo pervesdami 2% savo pajamų mokesčio į Lietuvos gamtos fondo sąskaitą. Deklaruodami pajamas, formoje FR 0512 nurodykite Lietuvos gamtos fondo duomenis:

- Paramos gavėjo identifikacinis numeris: 9077634
- Paramos gavėjo pavadinimas: Lietuvos gamtos fondas
- Buveinės adresas: Algirdo g. 22-3, LT-03218 Vilnius
- Banko pavadinimas: AB Vilniaus bankas
- Banko kodas: 70440
- Atsiskaitomosios sąskaitos numeris: LT31 7044 0600 0106 8286

Dėkojame visiems rėmėjams.

Lietuvos gamtos fondas
Algirdo g. 22-3, LT-03218 Vilnius
Telefonas 8 5 2310700
Faksas 8 5 2310441
El. paštas: info@glis.lt
www.glis.lt

